

Contactpersoon

J.W. van de Kolk

Rekenkamer@westerkwartier.nl

Datum

20 mei 2026

Aan de gemeenteraad van de gemeente Westerkwartier
cc: het college van B&W
de gemeentesecretaris
de concerncontroller

Onderwerp

Schipperen tussen Crises en Ambitie over (onvoorspelbare?) meevallers in het decentraal bestuur
(DoeMee onderzoek 2025 van de Rekenkamer van de gemeente Westerkwartier)

Geachte leden van de raad,

De Rekenkamer Westerkwartier heeft in 2025 deelgenomen aan een landelijk Rekenkameronderzoek naar onderbesteding van gemeentelijke middelen. Op grond van de conclusies zijn zes algemene aanbevelingen aan alle deelnemende gemeenteraden geformuleerd.

Geadviseerd wordt om kennis te nemen van de onderzoeksresultaten en, voor zover dat nog niet gedaan wordt, de volgende zes aanbevelingen ter harte te nemen:

1. Vraag bij elke begrotingswijziging (die extra lasten voor het lopende jaar betreft) of er voldoende ambtelijke capaciteit is om het project voor te bereiden en uit te voeren. Vraag ook of externe partijen ook voldoende capaciteit hebben om het project daadwerkelijk uit te voeren.
2. Soms is het nodig om tussentijds een nieuw project te autoriseren, maar laat bij twijfel de financiële en personele gevolgen in het volgende begrotingsjaar vallen. Vuistregel: na de zomer nog extra lasten honoreren levert een hoog risico op onderbesteding op, dat geld kan vaak niet meer in het lopende jaar worden besteed.
3. Bespreek bij elk signaal van extra baten of het nog lukt om die baten nog in te zetten in het lopende jaar. Weeg af of een bestemmingsreserve gericht op besteding volgend jaar niet de betere oplossing is.
4. Maak bij de behandeling van de kadernota en de begroting een expliciet bespreekpunt van de trend van de eigen baten uit belastingen, leges en huren. Hier is vaak sprake van onderschatting van de opbrengsten.

Verzoek het college van burgemeester en wethouders:

5. Om informatie over de belangrijkste kostensoorten op hoofdlijnen met een vergelijking tussen begroting en rekening (omdat dit niet standaard in de begroting en rekening wordt vermeld). Beschouw daarbij de ontwikkelingen bij lasten eigen personeel en inhuur, afschrijvingen in plaats van kapitaallasten, belasting en leges exclusief de OZB, rentelasten en -baten.
6. Om standaard in de paragraaf bedrijfsvoering te rapporteren over de personeelsformatie, de gemiddelde bezetting in het jaar en het ziekteverzuim.

Met deze brief informeren wij u over de resultaten van het onderzoek. Voordat we nader ingaan op de aanleiding, onderwerp, conclusies en aanbevelingen wordt kort ingegaan op het vervolg.

Vervolg

Uit het lijvige rapport *Schipperen tussen Crises en Ambitie* brengen we graag de delen 'managementsamenvatting' (pagina 9-13) en 'De P10-gemeenten' (pagina 60-80) onder uw aandacht. Vanwege de veelheid aan algemene en financieel-technische informatie, en het gegeven dat de Rekenkamer eerder gesproken heeft met uw auditcommissie, stelt de Rekenkamer voor om het rapport, conclusies en aanbevelingen te bespreken in de auditcommissie van gemeenteraad. Na bespreking in uw auditcommissie kunt u bepalen en/of op welke wijze de gemeenteraad nader betrokken wordt en het gesprek met het college wordt gevoerd.

Aanleiding

Waarom heeft de Rekenkamer onderzoek naar onderbesteding gedaan? Het antwoord op die vraag is dat het voor de gemeenteraad in een aantal opzichten vervelend is als bij het vaststellen van de jaarrekening blijkt dat in het voorgaande jaar veel geld is overgebleven. Want dat geld was door de gemeenteraad in de begroting aan een bepaald doel toegekend, en blijkbaar is het niet gelukt om het daaraan uit te geven. En omdat het jaar inmiddels allang voorbij is, kan het ook niet meer aan iets anders worden besteed. Voor de raad wordt dat probleem vergroot als dit jaarlijks gebeurt, en als het gaat om aanzienlijke bedragen.

In een recent rapport van BDO staat dat alle gemeenten samen in 2024 bijna € 2 miljard hebben overgehouden. Eerder in 2025 stelden onderzoekers van de Vrije Universiteit¹ dat gemeenten onbenutte middelen anders moeten inzetten. Anders gezegd: gemeenten moeten hun reserves opmaken. Tegelijkertijd signaleert BDO² ook dat op langere termijn de houdbaarheid van de gemeentelijke financiën minder rooskleurig is dan het nu lijkt.

Het is zeker waar dat de gemeentelijke financiële positie de afgelopen jaren is verbeterd. Hoe komt dat nu echt? Om die reden hebben meer dan 110 gemeentelijke rekenkamers van 138 gemeenten samen laten onderzoeken of onderbesteding in hun gemeente voorkomt, wat de omvang ervan is, op welke terreinen het gebeurt en of daarvoor een verklaring is. Die kennis geven we mee aan de raad, die de informatie de komende jaren kan gebruiken bij een kritische beschouwing van de begroting en collegevoornemens, om zo beter te kunnen sturen.

De gemeente Westerkwartier is een fusiegemeente. Daarom wordt niet ingegaan op de jaren 2017 en 2018. De periode 2019-2021 is benut voor het inrichten en uitwerken van de

¹ Budding, T., Gradus, R., & Mol, A. (2025). Veel gemeenten kunnen met inzet onderuitputting en reserves ravijn oplossen. *ESB*. https://esb.nu/wp-content/uploads/2025/03/000-000_Budding3.pdf

² BDO, Benchmark Nederlandse gemeenten 2026, p. 14

begroting. In onze gemeente blijkt dat in de onderzochte jaren sprake was van positieve financiële resultaten bij de jaarrekening.

Onderbesteding

De gemeenteraad besluit bij de begrotingsbehandeling over financiële middelen om doelen te bereiken. Gedurende het jaar kan de gemeenteraad de begroting wijzigen, hetzij om nieuwe doelen te realiseren, hetzij omdat blijkt dat er te veel of te weinig middelen beschikbaar zijn gesteld voor een eerder vastgesteld doel.

Een begroting is een plan voor de besteding van middelen. Dat betekent dat er altijd afwijkingen aan het eind van het jaar zullen zijn. Er zijn voor dit onderzoek drie vormen van onderbesteding onderscheiden:

1. Minder productie, dienstverlening, subsidieverstrekking of projecten realiseren dan gepland waardoor lagere lasten in een begrotingsjaar ontstaan;
2. Het niet volledig gebruiken van toegekende lasten voor productie, dienstverlening, subsidieverstrekking of projecten terwijl die taken wel zijn gerealiseerd. Met andere woorden: het werk kon goedkoper worden gedaan.
3. Het niet volledig (kunnen) benutten van begrote of gedurende het jaar beschikbaar gekomen baten om de beoogde productie, dienstverlening, subsidieverstrekking of projecten tot stand te brengen.

Onderbesteding gaat daarmee niet alleen om minder middelen besteden dan gepland maar ook om meer opbrengsten dan verwacht. Gemeenten zijn voor hun opbrengsten in hoge mate afhankelijk van het Rijk. Dus als het Rijk aan de knoppen draait, dan heeft dat directe gevolgen voor gemeenten. Ook opbrengsten waarvoor de gemeente geld van anderen dan het Rijk krijgt kunnen afwijken van de verwachting.

Uit eerdere onderzoeken naar onderbesteding zijn een aantal factoren af te leiden die onderbesteding kunnen verklaren. We noemen die hieronder kort.

- a. Planningsoptimisme: denken dat het lukt om een bepaalde taak uit te voeren zonder voldoende rekening te houden met vertraging in doorlooptijden van besluitvorming,
- b. Capaciteit, zowel ambtelijk als bij feitelijke uitvoerders: er zijn te weinig mensen om alle geplande taken uit te voeren,
- c. Tijd, dat wil zeggen moment van beschikbaar komen van middelen: het gebeurt vaak dat in de laatste maanden van het jaar (december zelfs) extra middelen beschikbaar komen. Die kunnen meestal pas volgend begrotingsjaar worden uitgegeven.
- d. De raming in de begroting is niet goed. Dat zegt iets over interne processen binnen de gemeente.

Verklaringen voor onderbesteding

De onderzoekers komen met algemene verklaringen voor onderbesteding. Waar mogelijk wordt verwezen naar de gemeente Westerkwartier.

- **Doorlooptijden**

Doorlooptijden zijn vaak langer dan het gemeentebestuur vooraf denkt of hoopt. Het duidelijkst komt dat tot uitdrukking in planvorming rond wegen en woningbouw. Maar ook voor een subsidieregeling of inkoop van diensten is na besluitvorming meestal nog doorlooptijd aan de orde. Denk aan het inrichten van een subsidieproces, het behandelproces van de aanvraag of een noodzakelijke inkoopprocedure. Wanneer daar bij de besluitvorming onvoldoende rekening mee wordt gehouden, kunnen middelen niet worden besteed op het geplande moment. Het gaat hier onder andere om wegen, schoolgebouwen, sportcomplexen, wijk- of dorpscentra en rioleringen.

Andere signalen zijn grote extra stortingen in voorzieningen voor groot onderhoud. Een signaal dat overigens niet voor de gemeente Westerkwartier van toepassing is.

Westerkwartier kent deze voorziening niet. Informatie daarover is als het goed is terug te vinden in de paragraaf kapitaalgoederen van met name de jaarrekening. Kwetsbare onderwerpen op dit punt zijn sportcomplexen, schoolgebouwen en riolen.

Als derde element kunnen lagere baten en lasten dan begroot bij grondexploitatie (Grex) een indicatie voor vertragingen van projecten zijn. De boekhoudkundige regel is dat bij grondexploitatie pas lasten in de begroting of jaarrekening komen op basis van de verwachte of feitelijke verkopen. Lagere lasten ontstaan dan omdat ofwel grond met een lagere boekwaarde dan verwacht is verkocht ofwel omdat er minder vierkante meters zijn verkocht dan verwacht. Lagere baten krijg je door ofwel feitelijk minder vierkante meters zijn verkocht of tegen een lagere prijs dan vooraf bedacht. Dit hangt deels ook van marktomstandigheden af, die per jaar heel wisselend kunnen zijn. Om die reden is gekeken naar de totalen van baten en lasten over langere perioden.

Voor de gemeente Westerkwartier geldt: de omvang in de Grexen is de laatste jaren heel laag te noemen. Het is niet duidelijk of er veel vertraging is geweest.

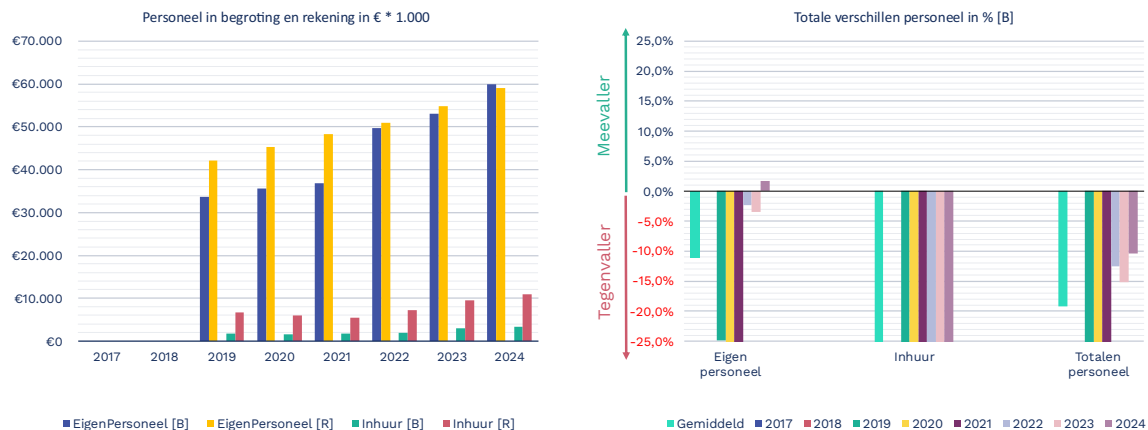
- **Capaciteit**

De onderstaande figuur laat mee- en tegenvallers op de personeelskosten zien ten opzichte van de oorspronkelijke begroting.

- **Personeel**

Personeel

Deze grafiek gaat over alle personeelskosten, links uitgesplitst naar inhuur en eigen personeel, rechts is ook het totale budget voor inhuur en eigen personeel samen meegenomen. Afwijkingen bij eigen personeel tot 5% zijn in het algemeen nog wel verklaarbaar door CAO-ontwikkelingen. De Benchmark Totalen personeel geeft voor de hele P10-groep een score van -9,2% (tegenvaller) aan.

Doe Mee 2025: Onderbesteding

9

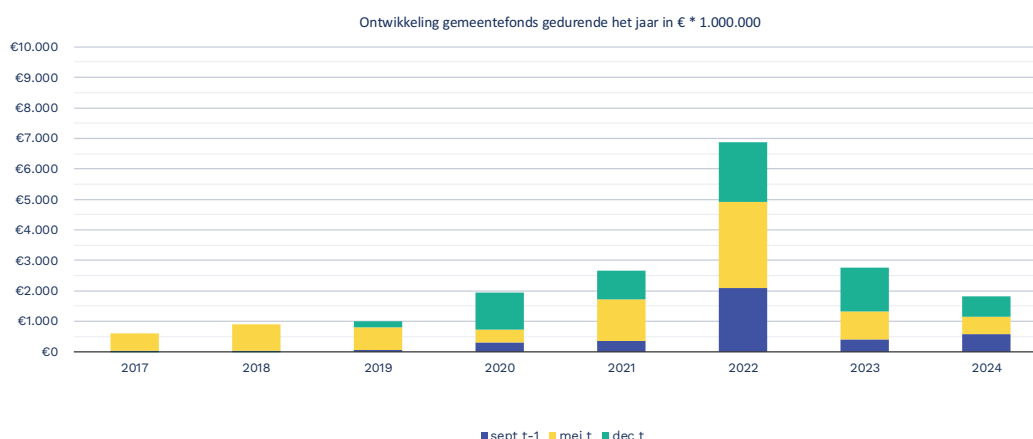
Zeker wanneer sprake is van lagere lasten dan begroot is dat een indicatie voor onderbezetting. Het is gebruikelijk dat een gemeente bij de begroting nog niet de hele loonontwikkeling kent omdat loononderhandelingen ook een rol spelen. Daarmee is een lichte overschrijding van de personeelslasten normaal. Kijken we naar de externe inhuur in onze gemeente, dan zien we dat een deel van de weggefallen capaciteit wordt opgevangen via inhuur. In financiële zin worden de budgetten voor inhuur ruimschoots overschreden.

- **Moment van beschikbaarheid van middelen**

Het onderzoek laat zien dat het de praktijk is dat elk jaar in alle gemeenten nog wijzigingen op het gemeentefonds plaatsvinden tijdens het begrotingsjaar. Vooral 2022 was een jaar met zeer grote afwijkingen.

- **Ontwikkeling gemeentefonds**

Ontwikkeling gemeentefonds

[De grafiek is op niveau van het totaal van het gemeentefonds. Kan worden gebruikt om het punt van meevallers in het gemeentefonds toe te lichten in paragraaf 4.4]

Zoals gezegd is het te laat beschikbaar komen van middelen een belangrijke oorzaak voor onderbesteding. Middelen die de gemeente na de zomer krijgt, kunnen meestal niet meer worden ingezet. Het duidelijkste voorbeeld hiervan was het geld voor de energietoeslag dat in 2022 was toegevoegd aan de middelen van het gemeentefonds. Die middelen mochten pas na vaststellen van landelijke wetgeving vanaf oktober 2023 worden ingezet. In 2022 ontstond daardoor dus in alle gemeenten onderbesteding, ook in de gemeente Westerkwartier.

- **Kwaliteit van de begrotingsraming**

Een andere regelmatig terugkerende oorzaak van onderbesteding zit in voorzichtig begroten door het gemeentebestuur op baten en lasten waar eigen keuzes een belangrijke rol spelen. Bij lasten gaat het dan om liever wat hogere lasten inschatten dan tegenvallers rapporteren. Bij de baten gaat het dan om liever wat lagere baten inschatten dan aan het eind van het jaar een tegenvaller melden.

- **Sociaal domein collectief**

Binnen het sociaal domein collectief vallen de kosten en baten voor de opvang van Oekraïners op. Vrijwel alle gemeenten hebben vanaf 2022 Oekraïners opgevangen. Ze kregen daarvoor extra geld van het Rijk dat meestal bij het budget voor participatie (het

collectieve deel van het sociaal domein) is verantwoord. Dat is in onze gemeente ook het geval. Hoeveel mensen daar een beroep op doen is vooraf vrijwel onvoorspelbaar ook voor het gemeentebestuur. Inmiddels lijkt het voor de hand te liggen dat er in de begroting 2026 wel middelen zijn geraamd, maar of gemeenten uitgaan van structurele lasten of tijdelijke lasten blijft een onderwerp van gesprek.

- **Belastingen, leges en huren**

Gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de inschatting van baten uit OZB, overige belastingen, leges en huuropbrengsten. Het onderzoek laat zien dat gemeenten hier voorzichtig begroten, dus de baten vaak lager inschatten dan hoe het bij de jaarrekening uitpakt. Voor de jaren 2020/2021 geldt een bijzondere verklaring: lagere opbrengsten of kleinere verschillen in die periode zijn te verklaren vanuit de lockdowns tijdens de COVID19-pandemie. Er is in onze gemeente ook gekeken naar de huuropbrengsten. Die opbrengsten komen bijvoorbeeld van verhuur van gemeentelijke gebouwen aan wijkcentra, bibliotheken en sportverenigingen.

- **Rente en dividend**

De inschatting van de baten uit dividenden is op voorhand vrij moeilijk omdat die afhankelijk zijn van besluiten van de aandeelhouders van de betrokken ondernemingen. Als er sprake is van een patroon van onder- of overschatting van opbrengsten kan dat aanleiding zijn om als raad vragen te stellen aan het college. Waar dividenden afhankelijk zijn van besluiten van aandeelhouders heeft het gemeentebestuur meer grip op de leningenportefeuille. Hier spelen vernieuwing van leningen maar ook de behoefte aan extra leningen voor investeringen en de hoeveelheid kasgeld dat de gemeente heeft een rol. De Rekenkamer roept in herinnering dat de rente tot 2022 sterk daalde en soms negatief was, daarna is de rente weer gestegen maar nog steeds ruim onder 4%.³ Een tweede verklaring is dat rentebaten stijgen omdat het rentepercentage stijgt en tegelijkertijd de door onderbesteding nog niet gebruikte (rijks)middelen ook rente opleveren.

Beelden uit de ambtelijke organisatie en auditcommissie

De Rekenkamer van de gemeente Westerkwartier heeft gesprekken gevoerd met de teammanager Financiën en concerncontroller, en apart daarvan met een afvaardiging van de auditcommissie.

Uit het gesprek met de ambtenaren komt onder andere het volgende beeld naar boven. Circulaires komen laat. Het rijk werkt bovendien met een kasstelsel waarbij alles in het boekjaar wordt afgerond. Gemeenten krijgen dan bijvoorbeeld in de decembercircularis nog geld voor dat jaar. Die werken echter met een baten-lastenstelsel. Daardoor kan met dat geld pas een jaar later daadwerkelijk iets worden gedaan. In 2025 heeft de organisatie een onderzoek uitgevoerd naar scherper begroten. Op basis daarvan is onder andere €3 miljoen aan budgetten geschrapt waar sprake is van structurele onderbesteding. Daarnaast

³ Rente op 10 jaars staatslening Nederland; 4% is een heel lange termijn gemiddelde.

zijn de stelposten in de begroting kritisch bekeken en zijn er een aantal stelposten structureel en/of voor een aantal jaren uit de begroting gehaald. Het Rekenkameronderzoek geeft niet altijd voldoende helderheid om conclusies te trekken. Bijvoorbeeld de vraag staat open wat onder het sociaal domein valt. Niet helder is of de onderzoekers dezelfde definitie hanteren als de gemeente Westerkwartier. Daarbij is het belangrijk om te beseffen dat bij jeugdhulp de gemeenteraad de bewuste keuze heeft gemaakt om hogere kosten niet te begroten. Dit omdat de raad oordeelde dat het rijk verantwoordelijk is voor deze kosten. Binnen het fysieke domein zijn er meevallers doordat de doorlooptijden van projecten langer duurden, maar tegenvallers vanwege de inflatie. Er is sprake van een lastige arbeidsmarkt. De gemeente Westerkwartier kende een hoge inhuur van personeel. De werving van personeel bleef achter.

De auditcommissie heeft eerder een uitgebreid gespreksverslag ontvangen. Onder andere de volgende kernpunten werden genoemd:

De indruk bestaat dat de realisatie onvoldoende beeld geeft van de verschillen tussen begroot en realisatie. Het huidige systeem wordt onvoldoende benut om de realisatie goed in beeld te krijgen. Informatie wordt laat ontvangen. Verklaringen voor verschillen zijn te summier en generiek. Bij grote projecten is het van belang dat de raad het overzicht kan behouden en voldoende op de hoogte blijft van het verloop van financiële risico's. De gemeente Westerkwartier komt al enkele jaren in de plus uit. Je zou dan kunnen overwegen om minder behoudend te begroten.

Conclusies

1. Extra bijdragen uit het gemeentefonds verklaren veel van de meevallers in de baten. Vaak komt dit geld pas in de loop van het jaar beschikbaar, te laat om nog te besteden.
2. Naast het gemeentefonds zijn ook andere rijksmiddelen een belangrijke verklaring voor onderbesteding. Het onderzoek laat voorbeelden zien, zoals middelen voor sportakkoorden en de opvang van Oekraïners. De gemeente Westerkwartier koos ervoor om in 2022 en 2023 geld over te houden omdat het jaar erna tekorten werden verwacht.
3. Een verklaring voor onderbesteding is zogenaamd planningsoptimisme waardoor het niet lukt om de geplande lasten daadwerkelijk te besteden.
4. De onderbezetting in de capaciteit van de ambtelijke organisatie leidt ook tot onderbesteding.
5. De inhuur van extern personeel overschrijdt elk jaar ruimschoots de begrote bedragen.
6. De onderzoekers hebben ook goed gekeken naar de afschrijvingen. Het blijkt bij veel gemeenten dat in de begroting sprake is van overschatting van de lasten voor afschrijvingen. Overschatting van afschrijvingen is een signaal dat er waarschijnlijk vertragingen zijn bij de uitvoering van grote projecten. We zien hiervoor in onze gemeente aanwijzingen bij wegen, woningbouw, sportcomplexen, schoolgebouwen en rioleringen.

7. Grondexploitaties zijn gevoelig voor procedures en doorlooptijden. In onze gemeente is voor de periode 2020-2024 het beeld van een tegenvaller op de baten en een meevaller op de lasten. Het wijst mogelijksterwijs op vertragingen in de realisatie van bouwprojecten. Maar voor de gemeente Westerkwartier geldt ook: de omvang in de Grexen is de laatste jaren heel laag te noemen.
8. Uit het onderzoek blijkt ook dat ontvangen en betaalde rente een rol spelen bij onderbesteding. Rentelasten zijn regelmatig lager dan verwacht en rentebaten nemen vanaf 2022 juist toe. De nog onbestede rijksmiddelen spelen hierin een belangrijke rol, naast de ontwikkeling van de marktrente.
9. Tot slot is er onderschatting van belastingen, leges en baten anders dan OZB. De bevindingen in de gemeente Westerkwartier laten zien dat huuropbrengsten en leges vaak pessimistisch zijn ingeschat.

Aanbevelingen

De gemeenteraad heeft mogelijkheden om in meer of mindere mate bij te sturen op de besteding van middelen in de begroting. De Rekenkamer doet aanbevelingen om meer grip te krijgen op het fenomeen onderbesteding. In het landelijke rapport staan ook aanbevelingen voor andere partijen om de informatievoorziening rondom begrotingen en rekeningen te verbeteren. Uiteindelijk dragen die aanbevelingen ook bij aan het goed kunnen invullen van uw rol om middelen toe te wijzen aan de maatschappelijke doelen die u in de gemeente Westerkwartier wilt bereiken. Ook via uw netwerk en activiteiten richting organisaties als VNG kunt u die aanbevelingen ondersteunen.

Uit de conclusies komen de volgende concrete aanbevelingen voor de gemeenteraden:

1. Vraag bij elke begrotingswijziging (die extra lasten voor het lopende jaar betreft) of er voldoende ambtelijke capaciteit is om het project voor te bereiden en uit te voeren. Vraag ook of externe partijen ook voldoende capaciteit hebben om het project daadwerkelijk uit te voeren. Soms is het nodig om tussentijds een nieuw project te autoriseren, maar laat bij twijfel de financiële en personele gevolgen in het volgende begrotingsjaar vallen. Vuistregel: na de zomer nog extra lasten honoreren levert een hoog risico op onderbesteding op, dat geld kan vaak niet meer in het lopende jaar worden besteed.
2. Bespreek bij elk signaal van extra baten of het nog lukt om die baten nog in te zetten in het lopende jaar. Weeg af of een bestemmingsreserve gericht op besteding volgend jaar niet de betere oplossing is.
3. Maak bij de behandeling van de kadernota en de begroting een expliciet bespreekpunt van de trend van de eigen baten uit belastingen, leges en huren. Hier is vaak sprake van onderschatting van de opbrengsten.
4. Vraag het college om informatie over de belangrijkste kostensoorten op hoofdlijnen met een vergelijking tussen begroting en rekening (omdat dit niet standaard in de begroting en rekening wordt vermeld). Kijk dan kritisch naar de ontwikkelingen bij

- lasten eigen personeel en inhuur, afschrijvingen in plaats van kapitaallasten, belasting en leges exclusief de OZB, rentelasten en -baten.
5. Vraag het college om in de paragraaf bedrijfsvoering te rapporteren over de personeelsformatie, de gemiddelde bezetting in het jaar en het ziekteverzuim. Doel hiervan is om een beeld krijgen van onderbezetting en daaruit voortvloeiende knelpunten voor de taakuitvoering.

Tenslotte

De Rekenkamer van de gemeente Westerkwartier heeft ook in 2025 deelgenomen aan een DoeMee-onderzoek. Het onderzoek naar onderbesteding biedt de gemeenteraad veelal algemene, soms specifieke informatie over en sturingsmogelijkheden voor onderbesteding. De geformuleerde aanbevelingen zijn gericht aan de deelnemende gemeenteraden. Daarom is geen bestuurlijke reactie gevraagd aan het college van burgemeester en wethouders. Tijdens het onderzoek kon de Rekenkamer rekenen op een coöperatieve inbreng van de leden van de auditcommissie en ambtenaren.

Namens de Rekenkamer van de gemeente Westerkwartier,
Met vriendelijke groet,

5.1.2e

Jan-Willem van de Kolk, voorzitter

5.1.2e

Marijke Bijlsma, secretaris

Bijlagen:

1. Schipperen tussen crisis en ambitie, over (onvoorspelbare?) meevallers in het decentraal bestuur, februari 2026
2. Persbericht Vereniging van Rekenkamers: onderbesteding, 3 maart 2026
3. Factsheet Onderzoek Onderbesteding Westerkwartier P10-groep, februari 2026
4. DoeMee onderzoek 2025: onderbesteding, 4 april 2025
5. Ambtelijke reactie DoeMee onderzoek Onderbesteding, 19 mei 2026

Legenda toegepaste uitzonderingsgrondslagen

In dit document zijn gegevens definitief geanonimiseerd op grond van:

Wet	Artikel	Omschrijving	Pagina's
Wet open overheid	Art. 5.1 lid 2 sub e	De eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer	11